

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1*
FORMATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER THE PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICES OFFICE, NAKHON PATHOM PROVINCE AREA 1

กุลนิชา โพชนงค์เดช
Kulnicha Poch-chongdach
สุภัทรรักษ์ คำสามารถ
Supattarasak Khumsamart
มหาวิทยาลัยธนบุรี
Thonburi University, Thailand.
E mail: yingkulnicha@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครู จำนวน 324 คน จากประชากรทั้งหมด 1,700 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามสัดส่วนของประชากร แยกตามอำเภอ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .667 ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายสูงสุด คือ ด้านการรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล (X_6) ด้านการตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน (X_4) และด้านการจินตนาการสร้างภาพอนาคตที่ควรเป็น (X_1) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล

* Received: 23 December 2023; Revised: 26 December 2023; Accepted: 26 December 2023

ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้ร้อยละ 44.50

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1

Abstract

The objectives of this research are to study 1) the level of formative leadership of administrators in schools under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Province Area 1, 2) the level of effectiveness in schools under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Province Area 1, and 3) the relationship between the formative leadership characteristics of administrators and effectiveness in schools under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Province Area 1. The research employed a descriptive research design, the research sample consists of 324 teachers selected from a population of 1,700 with a stratified random sampling as determined by population proportion and separated by district. A questionnaire was used as a research tool. Statistical data analyses included percentages, means, standard deviations, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings reveal that: 1) overall, the formative leadership characteristics of school administrators under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Province Area 1, are at a high level. 2) The overall level of effectiveness in schools in schools under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Province Area 1, is high. and 3) School administrators' formative leadership characteristics significantly influence schools' effectiveness under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Province Area 1, at .01 level, with multiple correlation coefficients of .667. The highest predictive variables included the factors of data collection, analysis, and interpretation (X_6), co-checking for beliefs (X_4), and co-imagining for possible future (X_1). These factors influence the effectiveness of schools under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Province Area 1, with a statistical significance at a level of .01 and can predict the effectiveness of schools under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Province Area 1 for 44.50%.

Keywords: formative leadership, school effectiveness, schools under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Province Area 1

บทนำ

ช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา นับตั้งแต่โลกก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงและผันแปรอย่างรวดเร็วของโลก การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เป็นผลจากการขับเคลื่อนของกระแสหลักของโลก ซึ่งประกอบด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่หลอมรวมสังคมทั้งโลกให้เป็นสังคมเดียว เชื่อมโยงโลกทั้งใบเข้าด้วยกัน ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารหรือเดินทางถึงกันได้ทั่วโลกในเวลาอันรวดเร็ว กระแสการพัฒนาเทคโนโลยี (Big Bang of Technology) ที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดนวัตกรรมทางเทคโนโลยีขึ้นในโลกอย่างมากมาย และทำให้โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และกระแสความเป็นใหญ่ของเงินทุน (Financialization) ที่เงินเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในโลกสมัยใหม่ โลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีทางการเงิน ทำให้เงินเป็นตัวขับเคลื่อนโลกในแทบทุกด้าน พร้อมกับการพัฒนารูปแบบเป็นดิจิทัลมากขึ้น (ธานินท์ เอื้ออภิธร, 2566) กระแสหลักของโลกที่ได้กล่าวมาข้างต้น ได้สร้างปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในโลกสมัยใหม่ ที่เรียกว่า VUCA World ซึ่งหมายถึง โลกที่มีการเปลี่ยนแปลง พลิกผันอย่างรวดเร็ว VUCA เป็นคำย่อของความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความสลับซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity) ถูกนำมาใช้อธิบายโลกปัจจุบันที่มีแต่ความสับสนและผันผวน รวบรวมอยู่ในสงคราม และภาวะแวดล้อม เศรษฐกิจในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Giles, Sunnie, 2566)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จึงถูกนำมาใช้แก้วิกฤตการณ์ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง พลิกผันอย่างรวดเร็ว ในปัจจุบัน การบริหารสถานศึกษาให้สามารถอยู่รอดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างฉับพลัน ยากแก่การคาดคะเนโลกในอนาคตได้ จากความกดดันและความท้าทายเหล่านี้ ยังมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของตนเอง และส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ การมีปฏิริยาตอบสนองเชิงจินตนาการในโลกแห่งอนาคต โดยความคิดไตร่ตรองอย่างละเอียด รอบคอบในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีความกดดันและความท้าทาย (Stoll, L. & Temperley, J, 2009) ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลง รวมไปถึงการเตรียมสมาชิกขององค์กร เพื่อให้สามารถรับมือและปรับตัวให้ทันกับการพัฒนาสังคม พันธกิจใหม่ และความไม่แน่นอนของสิ่งแวดล้อม และช่วยผลักดันให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาได้ (พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, 2555) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษา ทั้งด้านประสิทธิภาพของการบริหารการศึกษาและประสิทธิผลขององค์กรทางการศึกษา การบริหารจัดการศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่มีความคล่องตัว มีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพ ในการเรียนรู้ มีการคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อ

ตอบสนองต่อความต้องการในการรับบริการทางการศึกษาของสังคมได้อย่างมีคุณภาพ (วิโรจน์ สารัตนะ, 2555) แอชและเพอร์ซาล ได้กำหนดคุณลักษณะพฤติกรรมเฉพาะของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ไว้ 6 คุณลักษณะ ได้แก่ 1. การทำงานแบบทีมในการสืบเสาะหาความรู้ (Team inquiry) 2. การร่วมมือกันแก้ปัญหา (Collaborative problem solving) 3. การจินตนาการสร้างภาพอนาคตที่ควรเป็น (Imaging Future possibilities) 4. การตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน (Examining shared beliefs) 5. การใช้คำถาม (Asking questions) และ 6. การรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล (Collecting analyzing and interpreting data) (Ash, R., & Persall, M., 2007)

ประสิทธิผลของสถานศึกษา คือ ความสำเร็จในการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษาจะมีประสิทธิผลได้นั้น ผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนา ปรับปรุงสถานศึกษา เป็นผู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2557) และการจัดการศึกษาที่ดีและมีประสิทธิผลจะส่งผลเพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ซึ่งจะสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้ก้าวทันกับโลกยุคข้อมูลข่าวสารและวิทยาการสมัยใหม่ มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองให้ทุกองค์กร และทุกส่วนในสังคมมีความใฝ่รู้และพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ มุ่งให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ยิ่งขึ้นต่อไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันนี้ ไม่ใช่เรื่องง่ายต่อการบริหารงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลตาม ความคาดหวังและความพึงพอใจของทุกฝ่าย การที่ผู้บริหารสถานศึกษานำภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มาปรับประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงถึงศักยภาพด้านต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถฟันฝ่าอุปสรรคที่เกิดขึ้นจาก การบริหารงานและสร้างสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาที่มุ่งให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา บนพื้นฐานค่านิยมที่ว่า “นครแห่งโอกาสและคุณภาพการศึกษา” มุ่งเน้นนักเรียนมีคุณภาพ สถานศึกษามีคุณภาพ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาคุณภาพ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคุณภาพ พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา นำไปสู่การขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ ในด้านความปลอดภัย ด้านโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา ด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการรับกับสภาพสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ด้วยการนำภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการ

สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1

จากความเป็นมา ความสำคัญของปัญหา และงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ผู้วิจัยในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษา การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารจัดการให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต้องอาศัย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในหลาย ๆ ด้านมากน้อยเพียงใด และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา เพราะผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ จึงส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research)
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 121 โรงเรียน จำนวน 1,700 คน
3. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 121 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2565 ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 324 คน ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) โดยใช้ระดับอำเภอของสถานศึกษาเป็นชั้นภูมิ ประกอบด้วย อำเภอเมือง จำนวน 150 คน อำเภอกำแพงแสน 125 คน อำเภอดอนตูม 49 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 324 คน
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และวิทยฐานะ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 ด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวความคิดของแอช และเพอร์ซาล (Ash and Persall) ประกอบด้วย 1. การทำงานแบบทีมในการสืบเสาะหาความรู้ 2. การร่วมมือกันแก้ปัญหา 3. การจินตนาการสร้างภาพอนาคตที่ควรเป็น 4. การตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน 5. การใช้คำถาม และ 6. การรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนของช่วงน้ำหนักคะแนนตามแนวทางการสร้างเครื่องมือของลิเคิร์ต (Likert's five Rating Scale) (Ash, R., & Persall, M., 2007)

ตอนที่ 3 ด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามแนวความคิดของมอทท์ (Mott) ประกอบด้วย 1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวก 3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และ 4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนของช่วงน้ำหนักคะแนนตามแนวทางการสร้างเครื่องมือของลิเคิร์ต (Likert's five Rating Scale) โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คำนวณดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item Objective Congruence) มีค่า 1.00 และตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach Alpha Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 (Mott, P. E, 1972)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดำเนินการนำแบบสอบถามไปให้กับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 แต่ละแห่งด้วยระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Online) ผ่านทาง Google form เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 324 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืน จึงตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence: IOC) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 67.90 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 43.84 การศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 58.64 ประสบการณ์ในการทำงาน 6 – 10 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 35.19 และครู คศ.1 (ไม่มีวิทยฐานะ) จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 32.72

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ ที่
1. การทำงานแบบทีมในการสืบเสาะหาความรู้	4.41	0.57	มาก	2
2. การร่วมมือกันแก้ปัญหา	4.36	0.55	มาก	6
3. การจินตนาการสร้างภาพอนาคตที่ควรเป็น	4.39	0.56	มาก	5
4. การตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน	4.40	0.54	มาก	3
5. การใช้คำถาม	4.40	0.54	มาก	4
6. การรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล	4.41	0.54	มาก	1
รวม	4.39	0.55	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.54) รองลงมาได้แก่ ด้านการทำงานแบบทีมในการสืบเสาะหาความรู้ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.57) ส่วนด้านการร่วมมือกันแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.55)

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.45	0.55	มาก	2
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวก	4.44	0.53	มาก	3
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	4.45	0.54	มาก	1
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.43	0.55	มาก	4
รวม	4.44	0.54	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.54) รองลงมาได้แก่ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.55) ส่วนด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.54)

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยแสดงได้ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์อำนาจทำนายของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

ตัวแปรทำนาย	b	β	t	p
1. ด้านการรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล (X_6)	1.408	.428	9.874**	.000
2. ด้านการตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน (X_4)	.634	.189	7.625**	.000
3. ด้านการจินตนาการสร้างภาพอนาคตที่ควรเป็น (X_3)	.438	.134	2.999**	.003
4. ค่าคงที่ (Constant)	34.273	-	2.193**	.029
R = 0.667, $R^2 = 0.445$, $R^2_{adj} = 0.440$, F = 4.809,				
df1 = 1, df2 = 320, Sig. < 0.01, SE _{est.} = 4.785, a = 34.273				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดของงานวิจัย ด้านการรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล (X_6) ด้านการตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน (X_4) และด้านการจินตนาการสร้างภาพอนาคตที่ควรเป็น (X_3) สามารถร่วมกันทำนายตัว ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 44.50 ($R^2 = 0.445$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อปรับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ที่มีค่าเท่ากับ 4.785 ($SE_{est} = 4.785$) พบว่า ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายตัวประสิทธิภาพของสถานศึกษา ได้ถึงร้อยละ 44.00 ($R^2_{adj} = 0.440$) ส่วนอีกร้อยละ 56.00 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่ไม่นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายสูงสุด คือ ด้าน การรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล ($\beta = 0.428$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน ($\beta = 0.189$) ด้านการจินตนาการสร้างภาพอนาคตที่ควรเป็น ($\beta = 0.134$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านการรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล รองลงมาคือ ด้านการทำงานแบบทีมในการสืบเสาะหาความรู้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการร่วมมือกันแก้ปัญหา ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานให้สัมฤทธิ์ผล ความสำเร็จในงานมีส่วนสัมพันธ์กับความสามารถของผู้บริหารหรือผู้นำ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะต้องใช้ความรู้ความสามารถในความเป็นผู้นำในการบริหารงาน เพื่อรวมพลังและใช้ประโยชน์ของบุคลากรที่มีอยู่ เพื่อรวมพลังของบุคลากรที่มีอยู่ ให้ช่วยกันทำงาน และต้องรู้จักเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย จึงทำให้การศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษานั้น มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพ ฤทธิ์บำรุง พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายด้าน (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2557) นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมาศ หนูไชยทอง พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายด้าน (เบญจมาศ หนูไชยทอง, 2560) รวมถึงงานวิจัยของขวัญฤทัย ภูสาระ พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกราย (ขวัญฤทัย ภู่อาระ, 2562)

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียด พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาเป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีหน้าที่สำคัญในการสร้างเยาวชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของประเทศ และผู้เรียนคือผลผลิตของสถานศึกษา ดังนั้น คุณภาพและผลการเรียนทางด้านวิชาการของผู้เรียนขึ้นอยู่กับศักยภาพของสถานศึกษาในการบริหารจัดการ ปรับปรุง และพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ โดยการพัฒนาส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งนั่นก็คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีเจตคติทางบวก Hoy, W. K. and Miskel, C.G. ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และนโยบาย “นครแห่งโอกาสและคุณภาพการศึกษา” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ความสำเร็จของการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ ภายใต้วิถีใหม่ ซึ่งเน้นให้ศักยภาพผู้เรียนเป็นพลโลก การจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ สร้างโอกาสทางการศึกษาให้เท่าเทียม มั่นคงและปลอดภัย พัฒนาผู้เรียน ครู ห้องเรียน สถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่ให้มีคุณภาพ จึงทำให้ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (Hoy, W. K. and Miskel, C.G., 2001) ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญฤทัย ภู่อาระ ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นอกจากนั้น (ขวัญฤทัย ภู่อาระ, 2562) ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเตชินธ์ อินทบำรุง ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานต่อไป (เตชินธ์ อินทบำรุง, 2562)

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทิศทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ซึ่งได้แก่ด้านการรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล (X_6) ด้านการตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน (X_4) และด้านการจินตนาการสร้างภาพอนาคตที่ควรเป็น (X_3) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้ร้อยละ 44.50 ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นผู้นำภาวะผู้นำในการบริหารโรงเรียน ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับนโยบาย “นครแห่งโอกาสและคุณภาพการศึกษา” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่จะเน้นไปที่ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน หลีกเลี่ยงการใช้อำนาจเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน นำแนวคิด วิธีการ ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จใช้หลักการบริหารแบบมีความเป็นกัลยาณมิตร เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากเพื่อนร่วมงาน ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความรู้สึกดีใจ ร่วมใจ และภาคภูมิใจเมื่อได้ร่วมงาน ประพฤติตนเป็นที่น่าเชื่อถือน่าเคารพ น่ายกย่องเลื่อมใส ศรัทธา แก่เพื่อนร่วมงาน และบุคคลทั่วไป เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ สร้างความมั่นใจให้กับผู้ร่วมงานว่าจะเอาชนะปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ได้ มีวิสัยทัศน์ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และถ่ายทอดความคิดที่สำคัญไปสู่เพื่อนร่วมงานส่งผลให้การดำเนินงานในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพ ฤทธิ์บำรุง ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ 2. ความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้านในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน 3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้น (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2557) ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมาศ หนูไชยทอง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีความยืดหยุ่น ด้านการมี

วิสัยทัศน์ และด้านความไว้วางใจ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และด้าน ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวม มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางบวก ($r = 0.84$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากผลการวิจัย ผู้มีส่วนรับผิดชอบในการจัดการศึกษาต้องให้ ความสำคัญและเอาใจใส่ต่อการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง และส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรใน สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ รวมไปถึงผลการวิจัยของขวัญฤทัย ภู่อาระ ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็น ปึงเจกบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ 2. ประสิทธิภาพของ สถานศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน ความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษารองลงมา คือ ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนา สถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูง และ 3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก กับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ (ขวัญ ฤทัย ภู่อาระ, 2562)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สรุปได้ว่า

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียด พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อมีการพิจารณา ในรายละเอียด พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหา น้อยดังนี้ ด้านการรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล (X_6) ด้านการตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน (X_4)

และด้านการจินตนาการสร้างภาพอนาคตที่ควรเป็น (X_3) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ได้ร้อยละ 44.50

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ด้านการร่วมมือกันแก้ปัญหา โดยเฉพาะการให้ความสำคัญในการดูแลเอาใจใส่ครูและบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนสามัคคีและร่วมมือกันทำงาน รวมทั้งประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อการร่วมมือกันแก้ปัญหาให้คลี่คลาย โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุด

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะการหลอมรวมความแตกแยกและลดปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลภายในสถานศึกษาได้ให้เกิดความสามัคคีและทำงานร่วมกันได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำแนวคิด ทฤษฎี ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มาใช้ในงานวิจัยกับการบริหารงานด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ หรือหน่วยงานอื่น ๆ เนื่องจากประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นตัวชี้วัดอย่างหนึ่งของความสำเร็จของสถานศึกษา ทางด้านวิชาการ สมรรถนะ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

3. ควรศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษากับปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับหน่วยงาน

เอกสารอ้างอิง

ขวัญฤทัย ภู่อาระ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- เตชินณ์ อินทบำรุง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. *วารสารนาครบุตตรปริทรรศน์*, 11(1), 178 – 187.
- ธานินท์ เอื้ออภิธร. (2560). มนุษย์จะสร้างทักษะ-การเรียนรู้ใหม่ เพื่อรับมือ “ความเปลี่ยนแปลง” ในอนาคตอย่างไร?. เรียกใช้เมื่อ 23 มกราคม 2566 จาก <https://thestandard.co/learning-for-change/>.
- เบญจมาศ หนูไชยทอง. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. ใน *ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2555). *องค์การและการบริหารจัดการ*. นนทบุรี : ธิงคิปปยอนดบุคส์.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2555). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ข้อเสนอในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 2552 – 2561*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2557). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. ใน *วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Ash, R., & Persall, M. (2007). *The principal as chief learning officer, the new work of Formative leadership*. Birmingham : Stamford University Birmingham.
- Giles, Sunnie. (2018). How VUCA Is Reshaping The Business Environment, And What It Means For Innovation. เรียกใช้เมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://www.forbes.com>.
- Hoy, W. K. and Miskel, C.G. (2001). *Educational Administration : Theory - Research - Practice 6th ed.* New York : McGraw- Hill.
- Mott, P. E. (1972). *The characteristic of effective Organizational*. New York : Harper and Row.
- Stoll, L. & Temperley, J. (2009). Creative leadership : A challenge of our times. School Leadership and Management. *Journal of Management in Education*, 2009, 63-76.